

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 สาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 1.2 กระบวนการเรียนการสอน
- 1.3 ระบบการเรียนการสอน
- 1.4 การประเมินผลทางการศึกษา
- 1.5 การประเมินการจัดการเรียนการสอน
- 1.6 การประเมิน
- 1.7 รูปแบบการประเมินแบบชี้เป้า (CIPP Model)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

สาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นมาตรการสำคัญที่กรมสามัญศึกษาใช้
ในการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อช่วยให้นักเรียนที่
จบชั้น ป.6 ในพื้นที่ขาดโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะชนบทห่างไกลสามารถ
ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้ในสถานที่ใกล้บ้าน ซึ่งอาจเป็นอาคารสถานที่ที่ชุมชน
จัดให้หรือสาธารณสุกานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนประถมศึกษา ศาลาวัด ที่ทำการสภา
ตำบล โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่อยู่ไม่ไกลจากสถานที่จัด

มาทางนี้ก็เป็นผู้รับผิดชอบการจัดการห้องเรียน จัดทำบุคลากรช่วยสอน และรับสตูดิโอการที่
ประกอบการเรียนการสอนให้ รวมทั้งทำหน้าที่ดูแลบริหาร และนิเทศติดตามผล
การดำเนินงานของโรงเรียนสาขา ทั้งนี้โดยกรรมสามัญศึกษาจะสนับสนุนโรงเรียน
ดังกล่าวในด้านงบประมาณดำเนินการ รวมทั้งจัดทำบุคลากรอัตราจ้างชั่วคราวได้
ครบตามความเหมาะสม

การจัดตั้งสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการรวมและประสานแนวคิด
ในเรื่องการจัดตั้งสาขาโรงเรียน โดยเน้นเรื่องการเตรียมการเมื่อจัดตั้ง
โรงเรียนใหม่กับแนวคิดการจัดหน่วยเรียน ซึ่งเน้นในเรื่องการขยายโอกาสทาง
การศึกษาเป็นสำคัญ โดยนำลักษณะเด่นชัดเป็นข้อดีของแต่ละมาตรฐานร่วมกัน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการบริหารและการจัดการที่มีลักษณะยืดหยุ่น กล่าวคือ เมื่อ
จัดตั้งสามารถที่จะยุบ คงอยู่หรือพัฒนาให้เป็นโรงเรียนแห่งใหม่ได้ โดยลักษณะ
แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. เป็นมาตรการที่สามารถดำเนินการได้ก้าว้างขวางครอบคลุมแทบทุก
พื้นที่บ้านกับความต้องการเฉพาะหน้า ที่เร่งจะขยายโอกาสทางการศึกษา และยก
ระดับพื้นฐานการศึกษาของเยาวชนให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างรวดเร็ว

2. เป็นมาตรการที่ประทับตั้งงบประมาณ โดยเฉพาะงบประมาณการ
ก่อสร้างอาคารสถานที่ จึงลดความเสี่ยงและสูญเปล่า ในการลงทุนทางการศึกษา
หากจะมีการจัดตั้งโรงเรียนใหม่แล้ว ไม่มีนักเรียนเข้าเรียนตามแผน

3. เป็นการระดมสรรพกำลังในท้องถิ่น และตั้งประชาชนให้เข้ามามีส่วน
ร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทำให้การศึกษาไม่แบ่งแยกออกจากสังคม และ
ท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่ (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 2 - 3)

ดังนั้น การจัดสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นนโยบายของรัฐที่จะพัฒนา
การศึกษาให้การสนับสนุนนักเรียน ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากขึ้น
โดยการรวมมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อให้การจัดสาขามัธยมศึกษาเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ และแก้ไขข้อจำกัดในการจัดการมัธยมศึกษาในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพให้ก้าวหน้าไว้

4 ประการ (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 3 - 4) ดัง

1. เพื่อให้นักเรียนที่จบชั้น ป.6 ในชนบทห่างไกลเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากขึ้น

2. เพื่อให้นักเรียนในชนบทมีโอกาสศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และใกล้บ้าน

3. เพื่อให้การลงทุนทางการศึกษาของรัฐดูมีค่า และลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

4. เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาของท้องถิ่นมากขึ้น

วิธีดำเนินการของ การจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพให้ก้าวหน้าไว้ดังนี้
(กรมสามัญศึกษา. 2532 : 5)

1. กรมสามัญศึกษาเสนอโครงการ จัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพให้คณาจารย์รับผิดชอบตัวเอง

2. กรมสามัญศึกษาร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษาออกโรงเรียน และกรมวิชาการ เป็นต้น จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการดำเนินจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ ให้สอดคล้องกับโครงการจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ จังหวัด

3. คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด ศึกษาโครงการและคู่มือแนวปฏิบัติ การดำเนินการจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ ร่วมกันจัดทำแผนการจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ จังหวัดให้สอดคล้องกับโครงการจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ จังหวัด

4. คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด เสนอแผนการจัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ จังหวัดและแรงงานที่จัดสาขาวิชาระบบที่มีศักยภาพ ให้คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการ

วัฒนธรรมให้ความเห็นชอบ เพื่อการประสานงาน และร่วมมือในการดำเนินงาน
พร้อมเสนอกราฟเพื่ออนุมัติ

5. กรมสามัญศึกษาจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนสาขา โดยให้
ครอบคลุมถึงการบริหาร การจัดการเรียนการสอน บุคลากร การจัดอบรม การ
ประชุมและสัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

6. กรมสามัญศึกษาจัดประชุมสัมมนาผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัด ศึกษานิเทศก์เขตและผู้บริหารโรงเรียนที่จัดสาขาโรงเรียน เพื่อให้มีความ
เข้าใจการดำเนินงานตามโครงการ

7. คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดประสานงานถึงโรงเรียนที่จัดสาขา
โรงเรียน โรงเรียนพัฒนาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและดำเนินการ
โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

8. คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดประสานงานกับศึกษานิเทศก์เขต
จัดประชุมสัมมนาครุพัชสอนในโรงเรียนสาขาให้เข้าใจ หลักการหลักสูตรที่เหมาะสม
กับท้องถิ่น การพัฒนาขบวนการเรียนการสอน และการบริหารสาขาโรงเรียน

9. กรมสามัญศึกษา และคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด ประสานงาน
กับผู้ตรวจราชการกรม ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนที่จัดสาขาโรงเรียน และผู้
เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการนิเทศ และพัฒนางานเป็นระยะ

10. คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด และกรมสามัญศึกษา ติดตาม
ประเมินผลและสรุปรายงานการดำเนินงานเสนอจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ และประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปทราบ

ยกเว้นการจัดตั้งและยุบเลิกการจัดสาขาโรงเรียนมีชื่อศึกษา มีแนวทาง
ดังต่อไปนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 6)

กรมสามัญศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการอนุมัติการจัดตั้งการยุบเลิก การ
ควบคุมส่งเสริม การดำเนินการ และงบประมาณ รวมทั้งให้โรงเรียนมีชื่อศึกษา

จัดสาขาเป็นผู้ออกเอกสารที่สำคัญทางราชการต่อ ในรับรองและประกาศนียบัตรให้กับนักเรียนที่จบการศึกษาจากสาขา

การจัดตั้งและยุบเลิกมีแนวค่าเนินการดังนี้

1. การจัดตั้งสาขา ให้คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกและจัดอันดับ พร้อมจัดโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ ในจังหวัด เป็นโรงเรียนพเลี้ยงร่วมรับผิดชอบ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการระดับจังหวัด และเสนอเรื่องให้กรมพิจารณาเพื่อนุมัติ

2. การยุบเลิกสาขา ให้คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการระดับจังหวัด เสนอความเห็นตามสายงานให้กรมพิจารณาเพื่อนุมัติ ซึ่งค่าเนินการได้ 2 กรณี ดังนี้

2.1 โรงเรียนที่จัดสาขา เสนอขอยุบเลิกพร้อมเสนอข้อมูล และเหตุผลให้คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดพิจารณา

2.2 คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด เสนอขอยุบเลิกตามเหตุผลและความจำเป็น เช่น โรงเรียนที่เป็นสาขาไม่สามารถรับนักเรียนชั้น ม.1 ได้ 3 ปีติดต่อกัน

สำหรับในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศูนยาและศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายการจัดมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. กระจายความเสมอภาคทั่วโลกสืบต่อ โดยเน้นขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อต้านละให้คลุ่มพื้นที่ชนบทย่างกันและถ้วนทุรกันดาวให้ได้อัตราการเรียนต่อของนักเรียนจบ ป.6 ต่อ ม.1 ทั้งประเทศ ประมาณร้อยละ 60

2. ให้เร่งรัด การพัฒนาระบบการรับนักเรียนเข้าเรียนต่อ เพื่อให้เด็กที่เสียเบรี่ยงทางเศรษฐกิจและสังคมมีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาลมากขึ้น

3. ปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานทัดเทียมกัน โดยกำหนดให้มีมาตรฐานการจัดสรรงรรภยากรต่าง ๆ ให้โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และโรงเรียนชนบททั่งไกล พัฒนาทั้งสนับสนุนให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนที่อยู่ใกล้กันช่วยเหลือกันและใช้ทรัพยากรร่วมกัน

4. ให้เร่งรัดและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในด้านการบริหาร การตรวจสอบ และการนิเทศการศึกษา การบริการ ตลอดจนการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถสอนตามหลักสูตรปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น

6. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ตามวัย โดยเน้นการเรียนการสอน ในวิชาพื้นฐานอาชีพและวิชาอาชีพมากขึ้น จัดให้มีกิจกรรมครtones ฯ ละให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รวมทั้งปลูกฝังความรับผิดชอบสร้างเจตนาดีในสังคมการทำงาน

7. เร่งรัดให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังศีลธรรม และวัฒนธรรม ค่านิยม และส่งเสริมให้เยาวชนมีสุขภาพพานามั่นคงสมบูรณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม รวมทั้งความเป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความมั่นคงตามระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง เป็นพิเศษ

9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีศูนย์วิทยาการ การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10. เร่งรัดและส่งเสริมให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด มีความพร้อมในการบริการและร่วมพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในชนบท ทั้งนี้ควรให้การสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการบริการชุมชน

11. เร่งรัดและส่งเสริมให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ติดตาม และประเมินผลทางการศึกษาเพื่อให้การบริหาร การวางแผนการศึกษา รวมทั้งให้โรงเรียนปรับปรุงระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

12. ปรับปรุงองค์กรและกลไกการบริหารโดยถือหลักการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางไปสู่หน่วยงาน และสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เพื่อให้การบริหารการมัธยมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

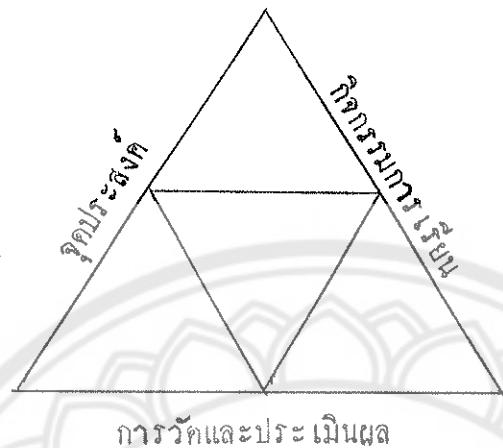
13. ปรับปรุงอัตราการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาให้เหมาะสมสมกับการลงทุนทางการศึกษา และให้เหมาะสมสมกับสภาพของท้องถิ่น

กระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จำนวน พรายແມ່ນແຂ (2529 : 4) ได้เสนอหลักการในการดำเนินตามกระบวนการเรียนการสอน

1. ไตรายางศึกษาเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบ 3 อายุ่งใน การเรียนการสอน คือ



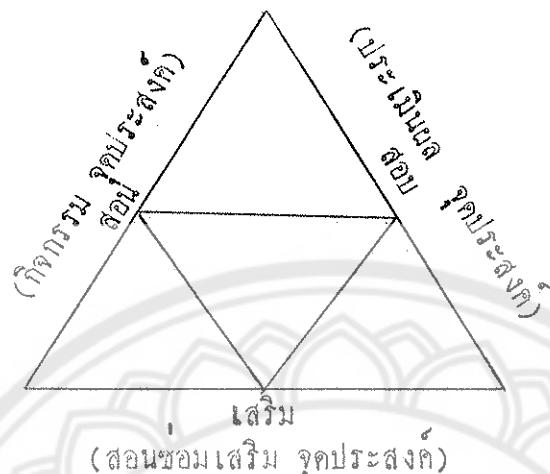
ภาพประกอบ 1 ไตรยางค์การเรียนการสอน

1.1 จุดประสงค์ หมายถึง การกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในหลักสูตร หรือแผนการสอน

1.2 กิจกรรมการเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

1.3 การวัดและประเมินผล หมายถึง การทดสอบผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกับเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละจุดประสงค์เพียงใด

2. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนและครู เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาไตรยางค์ของการเรียนการสอน แล้วหลักอันสำคัญของโรงเรียนและครูจะต้องส่งเสริมและชี้นำให้นักเรียนจนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรจะต้องมี 3 องค์ประกอบ คือ



ภาพประกอบ ๒ กระบวนการเรียนการสอน

2.1 การสอน คือ การดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนที่จัดไว้ในแผนการสอน จนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

2.2 การสอบ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ว่าเกิดพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

2.3 การเสริม คือ การสอนช้อมเดริม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือเพิ่มเติมหรือเสริมให้ลึกซึ้งครอบคลุมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ดังนั้น องค์ประกอบ ๓ ประการคือ การสอน การสอบ และการช้อมเดริม จึงเป็นกระบวนการที่ต้องเนื่องที่โรงเรียนและครูจะต้องปฏิบัติ จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิผลตามที่คาดหวังไว้

ระบบการเรียนการสอน

การจัดระบบการเรียนการสอนเป็นการแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการไปตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นศาสตร์มากยิ่งขึ้น ดังเช่น สังค อุกรานันท์ (2532 : 26 - 32)

ได้เสนอองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของ การจัดระบบจะประกอบดังต่อไปนี้

1. ตัวป้อน (Input) องค์ประกอบที่เป็นตัวป้อนในระบบการเรียนการ สอนนั้นได้แก่ ครุ นักเรียน หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

1.1 ครุ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งนี้คุณภาพของนักเรียนนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพ ของครุโดยตรง

1.2 ผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบการเรียนการ สอนจะขาดผู้เรียนไม่ได เพราจะจะทำให้ระบบการเรียนการสอนไม่เกิดขึ้น องค์ ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน คือ ความสนใจทางการเรียน ความสามารถเข้าใจ ในสิ่งที่ครุสอนและความมานะพยายามในการเรียน

1.3 หลักสูตร เป็นประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็กเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนสำคัญของหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์ของการ เรียนการสอน เนื้หาสาระที่สอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการ ประเมินผลการเรียนการสอน

1.4 สิ่งแวดล้อมทางการเรียน คือ การจัดเวลาเรียน การจัด ห้องเรียน การเลือกแหล่ง วิชากร และการบริการสนับสนุนการเรียนการสอน

2. กระบวนการดำเนินงาน (Process) เป็นการดำเนินกิจกรรมการ เรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การดำเนินการสอน การสร้างเสริม ทักษะ และกิจกรรมการสนับสนุน

2.1 การเตรียมความพร้อม เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการเรียน การสอน เป็นการเร้าความสนใจในระบบการเรียนเป็นการประเมินสถานภาพหรือ ความรู้ของผู้เรียนก่อนที่จะสอน มีความรู้พื้นฐานเพียงใด เพื่อจะได้จัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้ต่อเนื่องจากความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน

2.2 การดำเนินการสอน เป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียน ถ้าเป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ความรู้ ให้ข้อมูลใหม่แก่ผู้เรียนจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมวิธีการสอน และการใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ถ้าการดำเนินการสอนดีแล้วผู้เรียนจะมีโอกาสที่จะบรรลุจุดหมายปลายทางของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

2.3 การสร้างเสริมทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมาแล้วดียิ่งขึ้น ควรฝึกทักษะประมาณครึ่งชั่วโมง 25 ของเวลาทั้งหมด

2.4 กิจกรรมการสนับสนุน การสอนครุภารกิจกรรมที่จัดกระทำได้แก่ การสรุปบทกวาน เพื่อกำหนดความเข้าใจ และสามารถนำหลักการต่าง ๆ ไปใช้ นอกจากนั้นเมื่อผู้เรียนได้เตรียมตัวสำหรับการเรียนการสอนครึ่งต่อไป

3. การควบคุม (Control) การควบคุมกระบวนการเรียนการสอนหมายถึง วิธีการที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ และการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนและที่กำลังเรียน เพื่อที่จะรู้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือสับสนจะได้ทำการอธิบายข้างหรือสอนให้ชัดเจน

4. ผลผลิต (Product) ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะและเจตคติ ถ้าการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว ก็แสดงว่าการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. ข้อมูลข้อนกลับ (Feedback) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอนได้ผ่านไปแล้ว เพื่อวิเคราะห์หาจุดบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การประเมินผลทางการศึกษา

ความหมายของการประเมินผลมีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย เช่น พจน์สะเพียรชัย (สมบูรณ์ ตันยะ. 2532 : 7 ; อ้างอิงมาจาก บรรดล สุขปฏิ.

2519 : 5) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาหมายถึง กระบวนการตัดสินใจสรุปคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เจริญก้าวหน้าในตัวนักเรียนว่ามีคุณค่าเพียงพอหรือไม่ หรือมีคุณภาพดีระดับใด ทั้งนี้ย่อมอาศัยเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักในการเปรียบเทียบ

เช่นเดียวกับ จิราศักดิ์วงศ์ (2528 : 73) ได้ให้ความหมายของท่าทางประเมินผลทางการศึกษาให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการตีความ (Interpretation) และตัดสินคุณค่า (Value Judgment) จากสิ่งที่วัดได้จากการวัดผลการประเมินผล ต้องอาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผนในการรวมรวมข้อมูลตลอดจนเหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินว่ากิจกรรมการศึกษานั้นดีหรือเลวอย่างไรเหมาะสมสมหรือไม่ประการใด

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2527 : 147) ได้ให้ความหมายการประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการ รวบรวมข้อมูล และเสนอข้อมูลเพื่อตัดสินใจเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหรือเลือกวิธีการใหม่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา มีหลายแนวคิด แต่ละแนวคิด เหมาะสมเป็นประโยชน์ที่จะกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเมื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2527 : 147 - 148) ได้ระบุรวมแนวคิดในการประเมินผล 8 แนวความคิดมาเสนอดังนี้

1. การประเมินผลย่อยและรวม (Formative-Summative) การประเมินผลแบบย่อย (Formative) เป็นการประเมินผลในขณะดำเนินการจัดการเรียนการสอน หรือจัดโปรแกรมการสอน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาแก้ไขและปรับปรุงส่วนการประเมินผลรวม (Summative) เป็นการประเมินผลสรุปของการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว

2. การประเมินผลมีแบบแผนและไม่มีแบบแผน (Formal-Informal) การประเมินผลมีแบบแผน (Formal) เป็นการประเมินผลอย่างมีระเบียบแบบแผน

มีการตั้งจุดมุ่งหมาย มีการสร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล และรายงานแบบมีแบบ
ฟิลด์ ส่วนการประเมินผลแบบใหม่ที่แบบแผนนี้นั้นตรงข้ามกับการปราช์ เมินผลแบบมีแบบ
แผนข้อมูลที่เก็บมาได้อよ่งไม่ตั้งใจ ไม่มีวิธีการ และข้อมูลได้มามีความล่าเอียง
แต่ข้อมูลที่ให้มาพกการจัดการศึกษาได้บ้าง

3. การประเมินผลเฉพาะกรณีและแบบอ้างอิง (Case Particular Generalization)

การประเมินผลแบบเฉพาะกรณี (Case Particular) เป็นการ
ประเมินที่มักนำผลมาพิจารณาปรับปรุงเฉพาะโปรแกรมการศึกษาที่ดำเนินการอยู่
เท่านั้น แต่ก็มีความคิดแยกออกมากอิกว่าที่ทำการศึกษาและประเมินผลโปรแกรมการ
ศึกษานั้นก็ถือเป็นตัวอย่างของโปรแกรมการศึกษาเมื่อนำผลสรุปที่ได้มาขยายและ
อ้างอิงไปถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของการจัดการศึกษาท่านของเดียวกันนี้
ความคิดที่กล่าวมาตอนหลังนี้เรียกว่า การประเมินผลแบบอ้างอิง (Generaliza-
tion Evaluation)

4. การประเมินผลผลิตและกระบวนการ (Product-Process) ความ คิดในการประเมินผลการศึกษา ให้พิจารณาข้อมูลที่เป็นผลผลิตในการจัดการศึกษา แต่ความคิดหนึ่งแข้งว่า การประเมินผลที่เป็นประโยชน์นั้นต่อการปรับปรุงการจัดการ ศึกษานั้นให้พิจารณาข้อมูลของกระบวนการจัดการศึกษา (process)

5. การประเมินผลแบบพารณ์และแบบสรุปความเห็น (Descriptive- Judgemental)

การประเมินเพียงรวมข้อมูลนำเสนอ และพารณ์ให้เห็นภาพจน
ในการจัดการศึกษาและไม่ต้องเบริ่งเทียนเกณฑ์ความสำเร็จ เรียกการประเมิน
แบบพารณ์ (Descriptive Evaluation) แต่การประเมินต้องตอบได้ว่าการ
จัดโปรแกรมการศึกษามีคุณค่า และผลดีหรือไม่ แนวคิดพวทนี้เรียกการประเมินแบบ
ว่าการประเมินสรุปความคิดเห็น (Judgemental Evaluation)

6. การประเมินผลตามจุดมุ่งหมายและตามสภาพที่เกิดขึ้น (Preordinate Responsive)

การประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย (Preordinate) จะตั้งจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจนตั้งสมมุติฐานและความหวังไว้ล่วงหน้า แล้วก็มองหาข้อมูลตามจุดมุ่งหมายหรือสมมุติฐานดังกล่าว แล้ววางแผนเก็บข้อมูลตามสมมุติฐานนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลตามสภาพที่เกิดขึ้น (Responsive) จะรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการจัดโปรแกรมการศึกษาและผู้ประเมินผลส่วนใหญ่จะใช้เวลาไม้สั้นเกต กิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมการจัดการศึกษานั้นเป็นสำคัญ

7. การประเมินผลรวมและวิเคราะห์ (Wholistic-Analytic)

การประเมินผลที่พิจารณาคุณภาพรวม ๆ ทั้งหมดของโปรแกรมการจัดการศึกษา และพิจารณาลักษณะสำคัญ ๆ ที่สะท้อนให้เห็นภาพการจัดการศึกษาเรียกว่า การประเมินผลรวม (Wholistic Evaluation) แต่ถ้าวิเคราะห์โปรแกรมการจัดการศึกษา เป็นรายกรณี แล้วพิจารณาตัวแปรต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ การประเมินผลอย่างนี้เรียกว่า การประเมินผลการวิเคราะห์ (Analytic Evaluation)

8. การประเมินผลจากบุคคลภายในและบุคคลภายนอก (Internal - External) การประเมินผลที่ใช้คนในสถาบันที่ดำเนินการจัดการศึกษานั้นมาให้ข้อมูลดูภาพการศึกษา เรียกว่า การประเมินผลจากบุคคลภายใน (Internal Evaluation) แต่ถ้านำเอาคนอื่นนอกสถาบันนั้นมาพิจารณาตัดสินผลการจัดการศึกษา เรียกว่า การประเมินผลจากบุคคลภายนอก (External Evaluation)

การประเมินการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน มีความหมายครอบคลุมทั้งแต่การค้นรูปแบบของวิธีเรียนวิธีสอน การวางแผนเพื่อนำรูปแบบไปใช้ในห้องเรียนไปจนถึงการปฏิบัติในห้องเรียนตามรูปแบบของวิธีเรียนนั้น (สงบ ลักษณะ. 2523 : 16)

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เป็นประโยชน์เพื่อสนับสนุน
แนวความคิดใหม่ ๆ ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้กระบวนการ
การเรียนการสอนพัฒนาตามความต้องการของสังคมต่อไป

สภบ ลักษณะ (2523 : 16 - 25) ได้เสนองานการประเมินผลการ
เรียนการสอนมีหลักฐานระดับดังนี้

1. ระดับผู้สอน คือ ครูทุกคนที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนใน
วิชาและชั้นเรียนของตนจะต้องมีความสามารถในการประเมินการสอนที่ตนเองใช้
อยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระดับผู้บริหารทางวิชาการ ซึ่งรวมทั้งนักวางแผนทางการศึกษา
ผู้พัฒนาหลักสูตร ผู้สร้างคู่มือครุและแผนการสอน ศึกษานิเทศก์
และอาจารย์ใหญ่บุคคลเหล่านี้จะต้องรับผิดชอบในสัญญาประชาคมที่ว่าจะต้องจัดการ
ศึกษาให้ได้ผลดีที่สุด

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ทั้งในระดับผู้สอนและระดับ
ผู้บริหารทางวิชาการ จะต้องทราบลักษณะการจัดการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไปว่า
การจัดการเรียนการสอนใน 1 หน่วยของเนื้อหาวิชาจะประกอบด้วยชั้นตอน 8 ชั้น
ความหมายของชั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. เชียนหัวข้อของเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์กว้าง ๆ ของแผนการสอน
2. กำหนดให้แน่ใจว่าผู้เรียนจะต้องมีคุณสมบัติทางพื้นความรู้เดิมอย่างไร
บ้าง ที่จำเป็นสำหรับการเรียนตามแผนการสอน
3. กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่แสดงว่าผู้เรียนจะต้องมีพฤติกรรม
หลังจากที่ผ่านการเรียนรู้ตามแผนการสอนนี้ไปแล้ว
4. เชียนเนื้อหาวิชาที่จะสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละจุดประสงค์
5. ดำเนินการวัดผลเบื้องต้นก่อนเรียน (Pretest) เพื่อประเมิน
พื้นฐานความรู้ความสามารถของผู้เรียน และเพื่อประเมินว่าผู้เรียนมีความสามารถ
ตามที่หัวข้อของการสอนที่กำลังจะนำมาสอนมากน้อยเพียงใด

6. เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและแหล่งวิชาที่จะเป็นที่จะช่วยให้การใช้เนื้อหาในการสอนครึ่งนี้สามารถไปสู่จุดประสงค์ได้ตามต้องการ

7. ประสานงานหาความร่วมมือในแหล่งที่จำเป็น เช่น เงิน บุคคล เครื่องอ่านวิเคราะห์ความสะดวก อุปกรณ์ และกำหนดการต่าง ๆ เพื่อช่วยสนับสนุนในแผนการสอนได้บรรลุเป้าหมาย

8. ประเมินผลกระทบว่างเรียน เพื่อค้นหาสิ่งที่ควรปรับปรุงก่อนการสอน จะสั่นสุดลง และประเมินผลครึ่งสุดท้าย เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถสัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์หรือไม่เพียงใด ซึ่งโดยหลักการแล้วการประเมินควรจัดทำทุกขั้นตอนของการใช้แผนการสอน ตั้งแต่จุดประสงค์ของ การเรียนจนมาถึงกิจกรรมการเรียน และองค์ประกอบต่าง ๆ

การประเมิน

ความหมายของการประเมินมีที่ให้ความหมายมากหมาย เช่น สต็ฟเฟิลนีม (Cerviky สุขหลาย และคนอื่น ๆ. 2528 : 181 ; อ้างอิงมาจาก Stufflebeam. 1977 : 261) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการ วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล และรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

นิสา ชูโต (2532 : 9) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการ ว่าเป็นกิจกรรมการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ความหมาย ที่อette็จริงเกี่ยวกับ ความต้องการ การหาแนวทางวิธีการปรับปรุง วิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการ และหาเหตุผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดีขึ้น

การประเมินหมายความว่า การรวมรวมเอกสาร แล้วนำมาวิเคราะห์ และใช้ข้อมูลต่าง ๆ เสนอ เพื่อกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดแล้วนำมาประกอบในการตัดสินใจ

แนวคิดในการจัดกลุ่มแบบจำลองการประเมิน

ศิริวิทย์ สุขหลาภย (2528 : 8 - 9) กล่าวว่า การจัดกลุ่มการประเมินโดยอาศัยพอดีกรรมการประเมินเป็นหลักซึ่งแบ่งได้ 3 กลุ่ม ดัง

1. แบบจำลองที่มุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model)

แบบจำลองนี้เน้นจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก แบบจำลองที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ แบบจำลองของไรลเลอร์ (Ralph W. Tyler)

2. แบบจำลองการตัดสินใจ (Judgemental Model) เป็นแบบจำลองที่ต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าโดยอาศัยอาศัยเกณฑ์นอก ซึ่งเกณฑ์ภายนอกในได้แก่ กระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุส่วนเกณฑ์ภายนอก ได้แก่ ผลของการบรรลุวัตถุประสงค์แบบจำลองที่จัดว่าอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ แบบจำลองของสเตก (Robert E. Stake)

3. แบบจำลองที่ช่วยการตัดสินใจ (Decision Model) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารแบบจำลองที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ แบบจำลองของเวลช (Wagne W. Welch) และแบบจำลองของชิปป์ (CIPP Model) ของเดนียล แอล สตัฟเฟลบีม (Danial L. Stufflebeam)

รูปแบบการประเมินแบบชิปป์ (CIPP Model)

รูปแบบการประเมินแบบชิปป์ (CIPP Model) เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์แบบ หลักสูตร (Phi Delta Kappa) ซึ่ง สตัฟเฟลบีม เป็นหัวหน้า ได้พัฒนาแนวความคิดทางการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบที่เรียกว่า การประเมินแบบชิปป์ (CIPP Model) โดย C ย่อมาจาก Context (บริบท) I ย่อมาจาก Input (ปัจจัยเบื้องต้น) P ย่อมาจาก Process (กระบวนการ) P ย่อมาจาก Product (ผลผลิต) รูปแบบการประเมินแบบนี้เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย สตัฟเฟลบีม (Stufflebeam. 1971 : XXV) ได้ให้ความหมายการ



๓๗๓.๒

๙๑๖๗

350265

ประเมินเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะข้อมูล เพื่อเสนอข้อสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สำหรับการตัดสินใจ ในทางเลือกต่าง ๆ

การใช้รูปแบบชิบป์ค่าจะค่านึงถึงข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินเป็นการกระทำเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ดังนี้จะต้องเสนอข้อสารสนเทศเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ

2. การประเมินเป็นกระบวนการที่ต้องเนื่อง มีลักษณะเป็นวางแผน จะต้องดำเนินการตามโครงการอย่างเป็นระบบ

3. การประเมินมี ๓ ขั้นตอนใหญ่ คือ การวิเคราะห์ การรวบรวม และการจัดกระทำข้อมูล ทั้ง ๓ วิธีนี้เป็นพื้นฐานในการประเมิน

4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ และการจัดกระทำข้อมูลในการประเมินมีส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้จะต้องร่วมมือระหว่างผู้ประเมินและผู้ตัดสินใจ แต่การรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของผู้ประเมิน (Worthen. 1973 : 129)

รูปแบบการประเมินแบบชิบป์มีกรอบในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ โดยเน้นการประเมิน ๔ ด้าน ดังที่ไปนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อตรวจสอบหาความต้องการที่ดำเนินการแล้วไม่บรรลุผล อันจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ในด้านการวางแผน หรือกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้อง

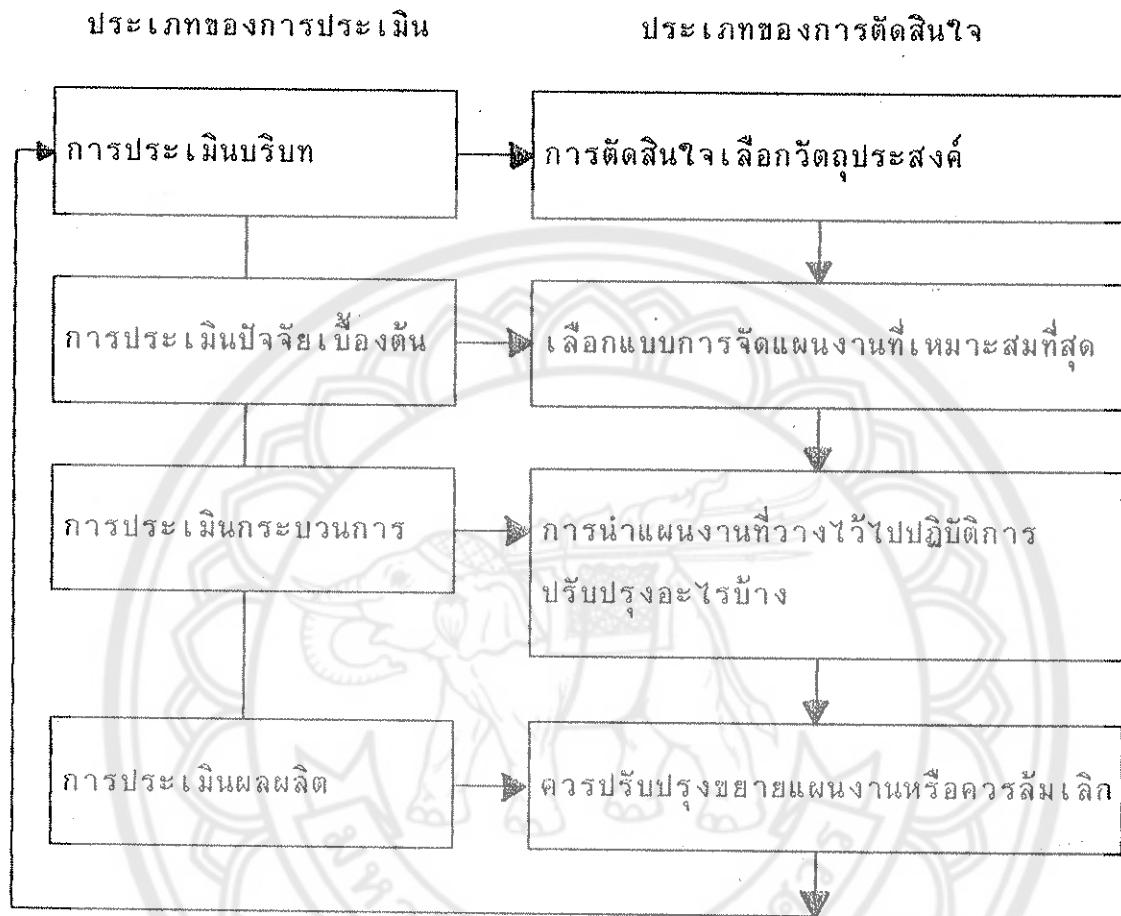
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรด้านต่าง ๆ ว่าจะใช้อย่างไรจึงจะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คน เงิน เวลา วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ อันจะช่วยให้ได้ข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจว่าในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพควรจะปรับปรุงในปัจจัยเบื้องต้นด้านใดมาก

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการ

ประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องในกระบวนการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขตลอดจนการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงดำเนินงาน หลังจากที่โครงการได้รับการอนุมัติและมีการนำไปปฏิบัติแล้ว

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อวัดและเปลี่ยนความของภาระลุ่มล้ำเรื่องตามโครงการ ทั้งขณะที่โครงการดำเนินอยู่ และเมื่อโครงการได้เสร็จสิ้นลง ล้วนมากจะอาทิตย์ผลการประเมินบริบทปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการนามาพิจารณาประกอบด้วย (วิโรจน์ สารรัตน์ 2532 : 256)

ความสัมพันธ์ของประเพกการประเมินและประเพกของการตัดสินใจในรูปแบบประเมินแบบชิปป์แสดงเป็นแผนผังดังนี้



ภาพประกอบ ๓ ความสัมพันธ์ของประเภทการเปลี่ยนและประเภทการตัดสินใจ

รูปแบบประเมินแบบชิปป์ นำไปใช้ประเมินโครงการ ๓ ลักษณะคือ

1. โครงการที่ต้องการจัดตั้งขึ้นใหม่ เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนา
2. โครงการที่มีอยู่แล้วแต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการ
3. โครงการที่อยู่ในระหว่างที่กำลังดำเนินการอยู่ (ศิริวิทย์ สุขหลาย และคณะ ๗. ๒๕๒๘ : ๑๙๔)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยสนใจและนำเสนอเสนอต่อหนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 ก) ได้วิจัยเรื่อง

โครงการประเมินผลโครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชันบท กลุ่มที่ 2 ระยะครึ่ง

โครงการ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 ระดับ คือ ระดับกลุ่มประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มพช 2 ได้แก่ คณะกรรมการ โครงการเงินกู้ต่าง ๆ กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์เขต ระดับโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร-ครุうことก เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ 4 ชุด แบบสอบถาม 8 ชุด แบบบันทึกรายการ 1 ชุด ผลการวิจัยความเหมาะสม และความจำเป็น โรงเรียนมีความพึงออมมากขึ้น ส่วนที่ไม่สอดคล้อง เพราะผู้บริหารไม่สนใจเท่าที่ควร ความพร้อมของการดำเนินงานการก่อสร้างเป็นไปตามแผนจำนวนครุภัณฑ์ที่กำหนดต่ำกว่าเป้าหมายของโครงการ การจัดอบรมบุคลากรเป็นไปตามแผนที่วางไว้ การประสานงาน การจัดการบางเรื่องยังเกิดการช้าช้อน ในเรื่องของการสื่อสาร และอำนวยในการตัดสินใจ การจัดการเรียนการสอน ความเข้าร่วมโครงการ ทำให้การจัดการเรียนการสอนดีขึ้น การจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ และให้บริการแก่ชุมชนได้เฉพาะรายการที่โรงเรียนสามารถจัดได้เท่านั้น การเพิ่มโอกาสและการสร้างความเสมอภาคของโอกาสในการเข้าเรียนยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังและเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุวรรณ สอนจันทร์ (2532) ได้วิจัยเรื่อง ความสอดคล้องของสภาพ

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ตามความต้องการของชุมชน

ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

จำนวนร้อยละ 20 ของโรงเรียนที่เปิดถึงประถมปีที่ 6 เครื่องมือเป็นแบบสำรวจ

2 ชุด สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ครุภาระและปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน การดูแลรักษาเป็นเกียรติ ภาคป่าติดธัญญาหาร ห้ามเห็นว่าสุด เป็นผลประโยชน์ให้ก่อป่าด้วยตากแต่ง วัสดุฝึกมีเพียงพอ และใช้ห้องเรียนเป็นสถานที่เรียน ส่วนความต้องการของชุมชนต้องการให้โรงเรียนใช้สื่อการเรียนตัวอย่างงาน ส่าเร็จรูปประกอบการสอนการวัดผล ประเมินผล โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าผลการเรียนงานพื้นฐานบังคับพอยใจคือ งานเกษตรงานเลือก งานเลือกที่พอยใจแขนงงานเกษตร และการปฏิบัติให้เน้นการนำความรู้ไปใช้ด้วย ประโยชน์ที่ได้รับตรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การเรียนการสอนกลุ่มการงาน และเนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดคือ งานเกษตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนและประโยชน์ที่ได้รับมีความเห็นแตกต่างกัน

สมนิษฐ์ จันทร์รักษ์ (2534) ได้รับเงินเดือน การประเมินผลการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมต้น เอกการศึกษา 3:

ศึกษาเฉพาะกรณีวิชาการงานและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร 19 คน ครุพัฒนา 46 คน นักเรียน 311 คน อายุในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533 เอกการศึกษา 3 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจ แบบสอบถามและแบบทดสอบ ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครุวิชาการงานและอาชีพพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการเรียนการสอนกับหลักสูตร พ布ว่า จุดประสงค์ของแผนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและการจัดแผนการเรียนสอดคล้องสภาพและความต้องการของท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาอยู่มาก แผนการจัดการเรียนการสอนกับสิ่งที่ปฏิบัติจริงมีความสอดคล้องมาก สถานที่ฝึกงานนอกโรงเรียนงบประมาณมีความพร้อมอยู่น้อย การวางแผนการสอนและการใช้สถานที่ และฝึกงาน

อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินการสอนและการประเมินผลการเรียนปฏิบัติ อยู่มาก ความคิดเห็นในด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เจตคตินักเรียน ต่อวิชาช่างและอาชีพสูง การวางแผนการสอนอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการดำเนิน การสอน การใช้สถานที่ใช้สอน และฝึกงานและการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง

